

KNJIŽNICA GIOVANNI ANTONIA MARTINUZZI

*Dianora Hrvatin
Narodni muzej Labin
Labin*

Knjižnica Narodnog muzeja Labin, prema kategorizaciji, svrstava se u specijalne knjižnice. Radom je počela 1960. godine, iste godine kad i Muzej. Knjižnica ima fond od 3520 knjiga i periodike, te nekoliko rukopisa. Knjige pristižu većinom razmjenom s drugim muzejima i ustanovama, te donacijama.

Najznačajniji i najinteresantniji fond su knjige, novine i rukopisi koje je svom rodnom gradu poklonila Giuseppina Martinuzzi, a od osnivanja Muzeja sastavni su dio njegove knjižnice. Svojom je knjižnicom željela ostaviti nešto svoje svom rodnom gradu, uz koji je za čitavog života bila vezana iako je veći dio života živjela i radila u Trstu.

Giuseppina Martinuzzi rođena je 1844. godine u Labinu. Bila je učiteljica koja se uz pedagoški rad bavila pisanjem priručnika za rad s djecom, pjesama, kritike i dr. Svoj učiteljski staž počela je u

*Dio biblioteke Giuseppine Martinuzzi
Narodni muzej Labin*

rodnom gradu, a zatim odlazi u još neka mjesta u Istri (Galizana), i najveći dio svog života i radnog vijeka provodi u Trstu. U svom dugom životu, umrla je 1925. u 81. godini života u svom rodnom gradu, skupljala je knjige, novine i novinske članke i stvorila bogatu knjižnicu. Najveći dio knjižnice pohranjen je u Muzeju. Knjižnica se od njezine smrti do smještaja u Muzej nalazila u Zajednici Talijana u Labinu, a nosi ime njezinih roditelja Giovanni Antonia Martinuzzi. Ima 341

Rodna kuća Giuseppine Martinuzzi u Labinu

svezak i 731 naslov (knjige i separati), a knjige su smještene u dva ormara.

Zanimljiv je način na koji je Martinuzzi jeva uvezivala knjige manjeg obima. Unutar korica jednog sveska ima po deset i više manjih knjiga. Knjige je uvezivala bez obzira na sadržaj i autore, a ispred svakog tako uvezanog sveska, napisala je sadržaj rukom. Svaka knjiga ima svoj inventarni broj napisan crvenom olovkom, većinom na prvoj stranici, a na koricama je naljepnica s istim brojem. (Kod obrade njezinih knjiga pridržavali smo se njene numeracije.) Mnoge knjige u knjižnici nose posvetu autora Martinuzzi jevoj. Sadržaj knjiga je različit: književni, pedagoški, općeobrazovni, povijesni i politički. Većina knjiga i novina pisana je na talijanskom, samo je manji broj na hrvatskom, slovenskom i francuskom jeziku (novine).

I sama je Martinuzzi jeva pisala na talijanskom jer je to bio njen materinski jezik. Na žalost, u knjižnici ima manji broj njenih pjesama. Interesantno je njeno djelo "Manuale mnemonico" (Mnemonični priručnik), tiskani rukopis iz 1886. godine (prvo izdanje 1881.). Priručnik sačinjavaju predgovor i 29 sinoptičkih tablica na kojima su prikazane osnove didaktike, zemljopisa Europe, zoologije, filozofije, mineralogije, logike, gramatike, stilistike, tablice o Božanstvenoj komediji, jezicima raznih naroda, te podjela naroda u svijetu. Priručnik daje naslutiti da je bila pedantna i strpljiva osoba. Uz pisanje poezije i pedagoški

rad, pisala je i članke i rasprave u novinama: "Il Lavoratore", "Rassegna scolastica", "Pagine Friulane" itd., a i sama je bila urednik lista "Pro Patria" u kojem su objavljivani članci o književnosti, gospodarstvu i dr.

Uz knjige, sastavni dio njene knjižnice su i novine. Zbirku čine 54 paketa novina (16 naslova) koje su izlazile u razdoblju od 1886. do 1914. godine. Navest ću samo nekoliko naslova novina: "Ateneo Italiano", "Pro Patria", "Rassegna scolastica", "L'Humanite", "Il Lavoratore", itd. Uz knjige i novine, knjižnica sadržava i 25 rukopisa pjesama, članaka i kritika.

Summary:

The library of the National Museum in Labin

The library of the National Museum in Labin is a specialised library, and it began to operate in 1960, in the same year as the Museum. The library holds 3520 books and periodicals, and the books are acquired through exchange with other museum institutions and through donations. The most interesting and most significant part of the holdings are books, newspapers and periodicals that were donated by Guiseppina Martinuzzi to her home town; she was a teacher in her home town and in Trieste.

The library is named after her parents – Giovanni Antonia Martinuzzi – and has 341 volumes and 731 titles.

It is interesting to note the way in which Miss Martinuzzi bound smaller books together. Between the covers of a volume there are several smaller books by various authors dealing with different subjects, but in front of every such bound volume she wrote out the contents by hand and noted the inventory number on the first page and the covers.

Apart from books and newspapers, the Martinuzzi Library holds 25 manuscripts of poems, articles and reviews.

We need to note that the Martinuzzi Library is accessible only to a limited number of users.

BIBLIOTEKA ZEMALJSKOG MUZEJA BOSNE I HERCEGOVINE DO 1897. GODINE

Olga Lalević

Andrea Dautović

Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

Sarajevo

osnivanjem Muzejskog društva u Sarajevu 1884. godine počeo je rad na utemeljenju Biblioteke Zemaljskog muzeja. Ideja o osnivanju muzeja u Bosni i Hercegovini javlja se već 1850. godine kod poznatog pisca Ivana

Franje Jukića, koju on objavljuje u svom časopisu "Bosanski prijatelj". Želeći zaštititi bosanske spomenike on piše: "Poznato je svima kod nas, kako se u Bosni starinske stvari: novci, kamenje, pečati itd. nalaze i pohlepnim inostrancima u malu cijenu prodaju... Ja samo od nekoliko godina počeo takve stvari sabirati, zato molim sve Bošnjake gdje štogod opaze, da otkupe na moje ime. Ako Bog da, s mojom zbirkom želim metnuti početak bosanskom muzeu."¹ Ova ideja predstavljala je prvu

Zemaljski muzej – zgrada penzionog fonda iz: BOSNISCHER BOTE UND ADRESSBUCH NEBST KALENDER FUT ALLE CONFESIONENE FÜR BOSNIEN-HERCEGOVINA, 3. JAHRGANG, 1895., str. 195

inicijativu za institucionalizirano skupljanje i čuvanje spomenika kulture s prostora Bosne i Hercegovine.

Od 1885. godine, kada je Muzejsko društvo počelo prikupljati starine s područja Bosne i Hercegovine, možemo pretpostaviti da počinje i rad na prikupljanju knjiga i časopisa za Biblioteku.

U zgradi Zemaljske vlade u prizemlju su bile određene dvije sobe za smještaj darovanih predmeta. Zahvaljujući marljivom radu članova Muzejskog društva, koji su bili istaknuti strani ali i